

Bài 5. BỆNH LAO PHỔI

I - MỤC TIÊU

Sau bài học, HS biết :

- Nêu nguyên nhân, đường lây bệnh và tác hại của bệnh lao phổi.
- Nêu được những việc nên và không nên làm để phòng bệnh lao phổi.
- Nói với bố mẹ khi bản thân có những dấu hiệu bị mắc bệnh về đường hô hấp để được đi khám và chữa bệnh kịp thời.
- Tuân theo các chỉ dẫn của bác sĩ khi bị bệnh.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

Các hình trong SGK trang 12, 13.

III - HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

Hoạt động 1 : LÀM VIỆC VỚI SGK

* *Mục tiêu* : Nêu nguyên nhân, đường lây bệnh và tác hại của bệnh lao phổi.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Làm việc theo nhóm nhỏ

GV yêu cầu nhóm trưởng điều khiển các bạn trong nhóm mình quan sát các hình 1, 2, 3, 4, 5 trang 12 SGK và làm việc theo trình tự sau :

- Phân công hai bạn đọc lời thoại giữa bác sĩ và bệnh nhân.
- Cả nhóm cùng lần lượt thảo luận các câu hỏi trong SGK :
 - + Nguyên nhân gây ra bệnh lao phổi là gì ?
 - + Bệnh lao phổi có biểu hiện như thế nào ?
 - + Bệnh lao phổi có thể lây từ người bệnh sang người lành bằng con đường nào ?
 - + Bệnh lao phổi gây ra tác hại gì đối với sức khoẻ của bản thân người bệnh và những người xung quanh ?

Bước 2 : Làm việc cả lớp

- Đại diện các nhóm trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình. Mỗi nhóm chỉ trình bày một câu. Các nhóm khác bổ sung ý.

- Các câu trả lời của HS cần nêu được những ý sau (nếu HS không trả lời được hoặc trả lời không đầy đủ thì GV giảng) :

- + Bệnh lao phổi là bệnh do vi khuẩn lao gây ra. (Vi khuẩn lao còn có tên là vi khuẩn Cốc. Đó là tên bác sĩ Rô-be Cốc - người đã phát hiện ra vi khuẩn này). Những người ăn uống thiếu thốn, làm việc quá sức thường dễ bị vi khuẩn lao tấn công và nhiễm bệnh.
- + Người bệnh thường ăn không thấy ngon, người gầy đi và hay sốt nhẹ vào buổi chiều. Nếu bệnh nặng, người bệnh có thể ho ra máu và có thể bị chết nếu không được chữa trị kịp thời.
- + Bệnh này có thể lây từ người bệnh sang người lành qua đường hô hấp.
- + Người mắc bệnh lao phổi sức khỏe giảm sút, tốn kém tiền của để chữa bệnh và còn dễ làm lây cho những người trong gia đình và những người xung quanh nếu không có ý thức giữ gìn vệ sinh như : dùng chung đồ dùng cá nhân hoặc có thói quen khạc nhổ bừa bãi,...

Hoạt động 2 : THẢO LUẬN NHÓM

* *Mục tiêu* : Nêu được những việc nên làm và không nên làm để phòng bệnh lao phổi.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 : Thảo luận theo nhóm

GV yêu cầu HS quan sát các hình ở trang 13 SGK ; kết hợp với liên hệ thực tế để trả lời theo gợi ý :

- Kể ra những việc làm và hoàn cảnh khiến ta dễ mắc bệnh lao phổi.
- Nêu những việc làm và hoàn cảnh giúp chúng ta có thể phòng tránh được bệnh lao phổi.
- Tại sao không nên khạc nhổ bừa bãi ?

Bước 2 : Làm việc cả lớp

- GV yêu cầu đại diện mỗi nhóm lên trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình.

- Sau khi đại diện mỗi nhóm trình bày, GV nên giảng thêm cho HS :
- + Những việc làm và hoàn cảnh dễ làm ta mắc bệnh lao phổi :
- Người hút thuốc lá và người thường xuyên hít phải khói thuốc lá do người khác hút.

- Người thường xuyên phải lao động nặng nhọc quá sức và ăn uống không đủ chất dinh dưỡng.
 - Người sống trong những ngôi nhà chật chội, ẩm thấp, tối tăm, không có ánh sáng hoặc ít được Mặt Trời chiếu sáng cũng dễ bị bệnh lao phổi.
- + Những việc làm và hoàn cảnh giúp ta phòng tránh bệnh lao phổi :
- Tiêm phòng bệnh lao cho trẻ em mới sinh ;
 - Làm việc và nghỉ ngơi điều độ, vừa sức ;
 - Nhà ở sạch sẽ, thoáng đãng, luôn được Mặt Trời chiếu sáng (GV có thể giảng thêm : Vì khuẩn gây bệnh lao có khả năng sống rất lâu ở nơi tối tăm ẩm thấp và chỉ sống được 15 phút dưới ánh sáng mặt trời. Đó là lí do vì sao ta nên thường xuyên mở cửa sổ cho ánh sáng mặt trời chiếu vào nhà).
- + Không nên khạc nhổ bừa bãi vì trong nước bọt và đờm của người bệnh chứa rất nhiều vi khuẩn lao và các mầm bệnh khác. Nếu khạc nhổ bừa bãi, các vi khuẩn lao và mầm bệnh khác sẽ bay vào không khí, làm ô nhiễm không khí và người khác có thể nhiễm bệnh qua đường hô hấp.

Bước 3 : Liên hệ

GV hỏi cả lớp : Em và gia đình cần làm gì để phòng tránh bệnh lao phổi ?

(HS có thể nói : luôn quét dọn nhà cửa sạch sẽ, mở cửa cho ánh nắng mặt trời chiếu vào nhà ; không hút thuốc lá, thuốc lào ; làm việc và nghỉ ngơi điều độ ;....).

* *Kết luận :*

- Lao là một bệnh truyền nhiễm do vi khuẩn lao gây ra.
- Ngày nay, không chỉ có thuốc chữa khỏi bệnh lao mà còn có thuốc tiêm phòng lao.
- Trẻ em được tiêm phòng lao có thể không bị mắc bệnh này trong suốt cuộc đời.

Hoạt động 3 : ĐÓNG VAI

* *Mục tiêu :*

- Biết nói với bố mẹ khi bản thân có những dấu hiệu bị mắc bệnh đường hô hấp để được đi khám và chữa bệnh kịp thời.
- Biết tuân theo các chỉ dẫn của bác sĩ điều trị nếu có bệnh.

* *Cách tiến hành :*

Bước 1 : Nhận nhiệm vụ và chuẩn bị trong nhóm

- GV nêu 2 tình huống :

+ Nếu bị một trong các bệnh đường hô hấp (như viêm họng, viêm phế quản,...), em sẽ nói gì với bố mẹ để bố mẹ đưa đi khám bệnh ?

+ Khi được đưa đi khám bệnh, em sẽ nói gì với bác sĩ ?

- Mỗi nhóm sẽ nhận một trong hai tình huống trên và thảo luận xem ai sẽ đóng vai HS bị bệnh, ai sẽ đóng vai mẹ hoặc bố hoặc bác sĩ và bàn xem mỗi vai sẽ nói gì. Sau đó tập thử trong nhóm.

Bước 2 : Trình diễn

Các nhóm xung phong lên trình bày trước lớp. Các HS khác nhận xét xem các bạn đã biết cách nói để bố mẹ hoặc bác sĩ biết về tình trạng sức khoẻ của mình chưa.

** Kết luận :*

Khi bị sốt, mệt mỏi, chúng ta cần phải nói ngay với bố mẹ để được đưa đi khám bệnh kịp thời. Khi đến gặp bác sĩ, chúng ta phải nói rõ xem mình bị đau ở đâu để bác sĩ chẩn đoán đúng bệnh ; nếu có bệnh phải uống thuốc đủ liều theo đơn của bác sĩ.